

W imieniu Komitetu Nauk Filozoficznych PAN składam Filozofii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego serdeczne życzenia z okazji jubileuszu pięćdziesięciolecia*.

W sposób naturalny myśl cofa się do początków owego półwiecza. Wspominam drugą połowę lat czterdziestych: KUL był wówczas oddziałem reanimacji oraz intensywnej terapii kultury polskiej, a w jej obrębie nauki polskiej, ciężko okaleczonej po pięciu latach wojny. Tu znaleźli schronienie niektórzy uczeni i pisarze ze Lwowa i z Wilna, tu od nowa zakładali swe warsztaty pracy. KUL stał się wówczas nie tylko azylem dla tych, którzy utracili własne gniazda, ale i skupiskiem wielkich talentów i wybitnych indywidualności, promieniujących na całą Polskę. Wyławiał z jej dawnego i nowego obszaru ludzi wielkiego rozumu i szlachetnego serca. Nie kierując się kryteriami światopoglądowymi, ofiarował im nie tylko gościnę, ale i atmosferę duchową, do której tak byliśmy stęsknieni po okresie okupacji wojennej: tu człowiek mógł się „nadyszeć Ojczyzny”. Był to złoty wiek w historii tej uczelni i zarazem godny zawiązek jej chwalebnej działalności, którą kolejne lata wzbogacały, wzbogacają i będą wzbogacały w przyszłości – według pięknej tradycji, w tych murach powstałej i kultywowanej.

Przed oczyma pamięci jawią się postaci z dawnego okresu filozofii KUL-owskiej. Niektórych z nich nie ma już wśród nas, choć żyją ich dzieła. Z ks. Stanisławem Kamińskim przez wiele lat spotykaliśmy się na konferencjach logicznych, które organizował Ajdukiewicz, a z jego współpracownikami spotykamy się do dziś.

Niektórzy wychowankowie filozofii KUL-owskiej zasilili inne uniwersytety. Dwaj zwłaszcza czynnie współpracują ze mną od kilkadziesiąt lat. Z wdzięcznością wymieniam ich nazwiska: Leon Koj i Witold Marciszewski. Z Władysławem Stróżewskim braliśmy udział w konwersatoriach Romana Ingardena na Uniwersytecie Jagiellońskim. Z ks. Andrzejem Bronkiem wiążą nas zainteresowania językiem i rozumieniem tekstów. [...]

Jerzy Pelc

* Jest to początkowy fragment wypowiedzi prof. J. Pelca, przygotowanej na Światowy Kongres Filozofii Chrześcijańskiej (Lublin, sierpień 1996) – przyp. Redakcji.